

8. Wymagania edukacyjne – WDŻ- klasa 8

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Zakładane osiągnięcia, umiejętności
1. Budowanie relacji międzysobowych.	<ol style="list-style-type: none"> Zagadnienia, które będą przedmiotem zajęć WDŻ w klasie VIII. Zasady pracy na lekcjach WDŻ. Autoportret, czyli obraz samego siebie. Czynniki wpływające na rozwój człowieka. Relacje i uczucia wyższe (moralne, patriotyczne), związane z życiem wspólnotowym, np. w harcerstwie, w działalności charytatywnej (wolontariat), organizacjach, stowarzyszeniach, sporcie itp. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać zasady pracy na zajęciach WDŻ, • przyjąć postawę refleksji wobec samego siebie, • dokonać samooceny, • określić, czym jest samowychowanie, • wskazać znaczenie budowania więzi między ludźmi, • wskazać na atuty życia wspólnotowego w organizacjach, stowarzyszeniach, wolontariacie, sporcie itp. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wyzwalania autorefleksji niezbędnej do samowychowania, • celowość otwierania się na relacje z innymi ludźmi.
2. Na początek: zakochanie.	<ol style="list-style-type: none"> Miłość i odpowiedzialność. Zakochanie – etapem rozwoju osobowości; przygotowaniem do miłości dojrzałej. Chłopiec i dziewczyna – różnice w przeżywaniu miłości. Od zakochania do miłości lub od przyjaźni do miłości. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować miłość jako postawę życzliwości i odpowiedzialności, • określić cechy osoby zakochanej, • nazwać emocje towarzyszące zakochaniu, • opisać miłość platoniczną, • uzasadnić, że możliwa jest droga do miłości od przyjaźni, • wskazać na różnice oczekiwań chłopców i dziewcząt w młodzieńczych związkach. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania postawy empatii i życzliwości wobec innych.
3. O etapach i rodzajach miłości.	<ol style="list-style-type: none"> Miłości można się uczyć. Etapy rozwoju miłości. <ul style="list-style-type: none"> • miłość upodobania, • miłość pożądania, • miłość życzliwości i troski. Miłość „jeżeli” (warunkowa), „ponieważ” (ze względu na...) i „pomimo” (bezw warunkowa). Miłość dojrzała, czyli pomoc, szacunek, empatia, dobra komunikacja, bliskość, wyłączenie, obdarzanie. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić etapy rozwoju miłości, • dokonać charakterystyki: <ul style="list-style-type: none"> • miłości warunkowej „jeżeli”, • ze względu na... „ponieważ”, • bezwarunkowej, czyli osobowej, • zaprezentować rodzaje miłości, • opisać postawę osoby kochającej miłością dojrzałą. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miłości można się uczyć i kształtować postawę dawcy.

<p>4 Rozwój psychoseksualny człowieka. (dla dziewcząt)</p>	<p>1. Biologiczna determinacja płci. 2. Wpływ środowiska rodzinnego na rozwój seksualny</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikowanie uczuć, • ukierunkowanie moralne, • identyfikacja z własną płcią, • wychowanie seksualne. <p>3. Wpływ środowiska rówieśniczego na rozwój psychoseksualny</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmacnianie identyfikacji z własną płcią, • kształtowanie umiejętności, nawiązywania kontaktów społecznych, • wstępne doświadczenia seksualne. <p>4. Męskość, kobiecość i wzajemne uzupełnianie się (komplementarność)</p>	<p>Uczenica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić biologiczną determinację płci, • omówić znaczenie okresu dzieciństwa i środowiska rówieśniczego dla identyfikacji z własną płcią, • określić, czym jest kobiecość/męskość, • określić rolę uczuć i sposoby uzewnętrzniania, a także ich odbierania. <p>Uczenica uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę akceptacji własnej płciowości, • znaczenie więzi emocjonalnych: przyjaźni, zakochania, miłości
<p>5. Rozwój psychoseksualny człowieka. (dla chłopców)</p>	<p>1. Biologiczna determinacja płci. 2. Wpływ środowiska rodzinnego na rozwój seksualny</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikowanie uczuć, • ukierunkowanie moralne, • identyfikacja z własną płcią, • wychowanie seksualne. <p>3. Wpływ środowiska rówieśniczego na rozwój psychoseksualny</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmacnianie identyfikacji z własną płcią, • kształtowanie umiejętności, nawiązywania kontaktów społecznych, • wstępne doświadczenia seksualne. <p>4. Męskość, kobiecość i wzajemne uzupełnianie się (komplementarność)</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić biologiczną determinację płci, • omówić znaczenie okresu dzieciństwa i środowiska rówieśniczego dla identyfikacji z własną płcią, • określić, czym jest kobiecość/ męskość, • określić rolę uczuć i sposoby uzewnętrzniania, a także ich odbierania. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę akceptacji własnej płciowości, • znaczenie więzi emocjonalnych: przyjaźni, zakochania, miłości

<p>6. Seksualność człowieka (dla dziewcząt)</p>	<p>Trzy poziomy (piętra) seksualności. 2. Integracja seksualna. 3. Popęd seksualny człowieka. 4. Pierwsze związki erotyczne; odpowiedzialność i prawo do powiedzenia NIE. 5. Nieuporządkowany popęd seksualny i zagrożenia: <ul style="list-style-type: none"> • pornografia, • cyberseks, • prostytutka nieletnich </p>	<p>Uczenica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować trzy poziomy seksualności człowieka, • przedstawić zagadnienie procesu dojrzewania człowieka w sferze seksualnej – przechodzenia od dominaty podkorowej do korowej, • określić, na czym polegają zagrożenia i szkody związane z niedojrzałym i nieodpowiedzialnym traktowaniem popędu seksualnego. <p>Uczenica uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania integracji seksualnej i odpowiedzialnego przeżywania własnej płciowości
<p>7. Seksualność człowieka. (dla chłopców)</p>	<p>1. Trzy poziomy (piętra) seksualności. 2. Integracja seksualna. 3. Popęd seksualny człowieka. 4. Pierwsze związki erotyczne; odpowiedzialność i prawo do powiedzenia NIE. 5. Nieuporządkowany popęd seksualny i zagrożenia: <ul style="list-style-type: none"> • pornografia, • cyberseks, • prostytutka nieletnich </p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować trzy poziomy seksualności człowieka, • przedstawić zagadnienie procesu dojrzewania człowieka w sferze seksualnej – przechodzenia od dominaty podkorowej do korowej, • określić, na czym polegają zagrożenia i szkody związane z niedojrzałym i nieodpowiedzialnym traktowaniem popędu seksualnego. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania integracji seksualnej i odpowiedzialnego przeżywania własnej płciowości
<p>8. Przedwczesna inicjacja seksualna. Czy warto czekać? (dla dziewcząt)</p>	<p>1. Problemy z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. 2. Miłość, szacunek i odpowiedzialność w relacji chłopak – dziewczyna. 3. Przedwczesna inicjacja seksualna – przyczyny, profilaktyka. 4. Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej: <ul style="list-style-type: none"> • skutki psychiczne, • infekcje dróg rodnych, • choroby przenoszone drogą płciową, w tym AIDS, </p>	<p>1. Problemy z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. 2. Miłość, szacunek i odpowiedzialność w relacji chłopak – dziewczyna. 3. Przedwczesna inicjacja seksualna – przyczyny, profilaktyka. 4. Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej: <ul style="list-style-type: none"> • skutki psychiczne, • infekcje dróg rodnych, • choroby przenoszone drogą płciową, w tym AIDS, • ciąża nastolatki. </p>
<p>9. Przedwczesna inicjacja seksualna. Czy warto czekać?</p>	<p>1. Problemy z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. 2. Miłość, szacunek i odpowiedzialność w relacji chłopak – dziewczyna. 3. Przedwczesna inicjacja seksualna – przyczyny, profilaktyka. 4. Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej: <ul style="list-style-type: none"> • skutki psychiczne, • infekcje dróg rodnych, • choroby przenoszone drogą płciową, w tym AIDS, </p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, czym jest przedwczesna inicjacja seksualna, • scharakteryzować związek między aktywnością seksualną a miłością, szacunkiem i odpowiedzialnością, • przedstawić skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej, • wymienić argumenty biomedyczne, psychiczne, społeczne i etyczne za inicjacją seksualną w małżeństwie, • wskazać na problemy związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania postawy odpowiedzialności

	<ul style="list-style-type: none"> • ciąża nastolatki. <p>5. Argumenty psychologiczne, zdrowotne, społeczne i moralne za inicjacją seksualną w małżeństwie.</p> <p>6. Mity o aktywności seksualnej.</p> <p>7. Miłość i szacunek w relacjach chłopak – dziewczyna.</p>	za wybory związane z aktywnością seksualną i miłością.
10 Choroby przenoszone drogą płciową.	<p>1. Specyfika chorób przenoszonych drogą płciową – przyczyny ich szerzenia się.</p> <p>2. Rodzaje chorób przenoszonych drogą płciową: czynniki chorobotwórcze, charakterystyka najważniejszych jednostek chorobowych, rozwój, objawy.</p> <p>3. Skuteczna profilaktyka.</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać główne przyczyny szerzenia się chorób przenoszonych drogą płciową, • określić czynniki zwiększające ryzyko zakażenia, • wymienić czynniki chorobotwórcze, • dokonać charakterystyki jednostek chorobowych (rozwój, objawy), • wymienić sposoby prewencji chorób przenoszonych drogą płciową. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę abstynencji seksualnej do małżeństwa jako skutecznej ochrony przed chorobami przenoszonymi drogą płciową
11. AIDS	<p>1. Istota zakażenia HIV i choroby AIDS.</p> <p>2. Historia epidemii AIDS na świecie i w Polsce.</p> <p>3. Drogi przenoszenia zakażenia.</p> <p>4. Przebieg choroby.</p> <p>5. Profilaktyka.</p> <p>6. Stosunek do chorych i żyjących z HIV.</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonać charakterystyki zakażenia HIV i choroby AIDS, • przedstawić historię epidemii AIDS w Polsce i na świecie, • wymienić sytuacje i zachowania, podczas których można zakazić się wirusem HIV, • omówić przebieg choroby AIDS, • opisać takie zachowania, które nie grożą zakażeniem się HIV. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • swoboda seksualna jest zagrożeniem dla zdrowia a nawet życia człowieka

<p>12. Metody rozpoznawania płodności. (dla chłopców)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie rodziny: co oznacza, na czym polega? 2. Wspólna odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację. 3. Płodność kobiety i mężczyzny. 4. Wyznaczanie okresów płodności i niepłodności w cyklu owulacyjnym. 5. Metody naturalnego planowania rodziny: ich rodzaje w zależności od obserwowanych wskaźników. 6. Analiza przykładowej karty obserwacji. 7. Korzyści z obserwacji cyklu; diagnostyka zaburzeń. 8. Wybór między NPR a antykoncepcją – wyborem postawy życiowej wobec płodności człowieka. 8. Podział środków antykoncepcyjnych ze względu na sposób ich działania: mechaniczne, chemiczne, hormonalne. 9. Skuteczność i działania uboczne poszczególnych grup środków antykoncepcyjnych. 10. Środki wczesnoporonne, mechanizm działania; aspekt etyczny ich stosowania. 11. Przyczyny niepłodności, rodzaje . 12. Adopcja. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić na czym polega planowanie dzietności rodziny i jakie aspekty należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych, • wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację, • przedstawić fizjologię płodności i wymienić hormony warunkujące płodność kobiet i mężczyzn, • zaprezentować metody rozpoznawania płodności, ich przydatność w planowaniu rodziny i diagnostyce zaburzeń. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa, • respektowania praw natury, ekologii rodziny.
<p>13. Metody rozpoznawania płodności.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie rodziny: co oznacza, na czym polega? 2. Wspólna odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację. 3. Płodność kobiety i mężczyzny. 4. Wyznaczanie okresów płodności i niepłodności w cyklu owulacyjnym. 5. Metody naturalnego planowania rodziny: ich rodzaje w zależności od obserwowanych wskaźników. 6. Analiza przykładowej karty obserwacji. 7. Korzyści z obserwacji cyklu; diagnostyka 	<p>Uczennica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, na czym polega planowanie dzietności rodziny i jakie aspekty należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych, • wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację, • przedstawić fizjologię płodności i wymienić hormony warunkujące płodność kobiet i mężczyzn, • zaprezentować metody rozpoznawania płodności, ich przydatność w planowaniu rodziny i diagnostyce zaburzeń. <p>Uczennica uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa, • respektowania praw natury, ekologii

	zaburzeń.	rodziny.
14/15. Antykoncepcja	<ol style="list-style-type: none"> Wybór między NPR a antykoncepcją – wyborem postawy życiowej wobec płodności człowieka. Definicja antykoncepcji. Podział środków antykoncepcyjnych z uwzględnieniem sposobu ich działania: mechaniczne, chemiczne, hormonalne. Skuteczność i działania uboczne poszczególnych grup środków antykoncepcyjnych 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać definicję antykoncepcji i środków wczesnoporonnych, • wymienić rodzaje środków antykoncepcyjnych, • opisać mechanizm działania środków antykoncepcyjnych i wczesnoporonnych, • dokonać oceny stosowania poszczególnych środków w różnych aspektach, np. medycznym, ekologicznym i etycznym,
16. Niepłodność i wielkie pragnienie dziecka.	<ol style="list-style-type: none"> Główne funkcje płciowości: wyrażanie miłości, budowanie więzi i rodzicielstwo. Przyczyny niepłodności i czynniki obniżające płodność. Zdrowie prokreacyjne i sposoby zapobiegania chorobie niepłodności (profilaktyka). Rodzaje niepłodności. Techniki sztucznego zapłodnienia: <ul style="list-style-type: none"> • sztuczna inseminacja (3 fazy), • zapłodnienie <i>in vitro</i> (4 etapy); skuteczność. Medyczne konsekwencje <i>in vitro</i> dla dziecka i kobiety oraz moralna ocena. Naprotechnologia – diagnostyka – leczenie – skuteczność. Adopcja i rodzicielstwo zastępcze; ich znaczenie dla dzieci; rodziców i społeczeństwa. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić główne funkcje płciowości, • określić, czym jest zdrowie prokreacyjne, • wskazać sposoby zapobiegania niepłodności, • omówić rodzaje technik sztucznego zapłodnienia i ich skuteczność, • przedstawić naprotechnologię jako sposób leczenia niepłodności, • scharakteryzować techniki sztucznego zapłodnienia, przedstawić ich konsekwencje medyczne i dokonać ich moralnej oceny. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • że rodzicielstwo zastępcze lub adopcja może być źródłem satysfakcji i spełnienia w rodzicielstwie.
17. Inicjacja seksualna. Czy warto czekać?	<ol style="list-style-type: none"> Odpowiedzialność za sferę seksualną nastolatków. Ryzykowne zachowania w sferze seksualnej a poczucie bezpieczeństwa. Argumenty psychologiczne, zdrowotne, społeczne i moralne 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność w sferze seksualnej, • przedstawić argumenty natury psychologicznej, zdrowotnej, społecznej i moralnej za inicjacją w małżeństwie, • rozwiać obiegowe mity dot. inicjacji

	<p>za inicjacją seksualną w małżeństwie.</p> <p>4. Mity o aktywności seksualnej.</p> <p>5. Miłość i szacunek w relacjach chłopak – dziewczyna</p>	<p>seksualnej: „trzeba się sprawdzić”, argument „kota w worku”, „wszyscy tak robią”, „wystarczy tylko się zabezpieczyć” itp.</p> <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie więzi między mężczyzną i kobietą wymaga wiedzy oraz przyjęcia i respektowania norm etycznych.
18. Dojrzałość do małżeństwa	<p>1. Narzeczeństwo – przygotowaniem do małżeństwa.</p> <p>2. Dojrzałość do małżeństwa: fizyczna, psychiczna, prawna, ekonomiczna.</p> <p>3. Kryteria wyboru współmałżonka i motywy zawierania małżeństwa.</p> <p>4. Czynniki warunkujące trwałość i powodzenie relacji małżeńskiej.</p> <p>5. Współczesne zagrożenia rodziny: wewnętrzne i zewnętrzne.</p> <p>6. Normy chroniące życie małżeńskie i rodzinne (prawo rodzinne).</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, dlaczego okres narzeczeństwa jest istotny w przygotowaniu do małżeństwa, • wymienić i scharakteryzować rodzaje dojrzałości do małżeństwa, • omówić kryteria wyboru współmałżonka i podać motywy zawierania małżeństwa, • dokonać charakterystyki czynników warunkujących trwałość i powodzenie relacji małżeńskiej, • przedstawić wewnętrzne i zewnętrzne zagrożenia rodziny, • wymienić akty prawne chroniące życie małżeńskie i rodzinne. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę stwarzania w małżeństwie i rodzinie klimatu miłości, szacunku, troski i bezpieczeństwa.
19. Wobec choroby, cierpienia i śmierci	<p>1. Rodzina i troska o osoby chore, niepełnosprawne oraz w podeszłym wieku.</p> <p>2. Potrzeba wyrażania miłości i bliskości osobie umierającej.</p> <p>3. Doświadczenie śmierci w rodzinie, również dziecka przed narodzeniem.</p> <p>4. Przeżywanie żałoby, jej etapy.</p> <p>5. Wyciszenie i pozytywne nastawienie do przyszłości.</p> <p>6. Pamięć o zmarłych.</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację rodziny, która troszczy się o osoby chore i niepełnosprawne, • zaproponować sposoby pomocy (wolontariat) rodzinie z potrzebami, • przedstawić sytuację rodziny, w której zmarło dziecko po lub przed urodzeniem, • opisać postawę członków rodziny wobec osoby umierającej, • przedstawić etapy przeżywania żałoby. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest ogniwem w łańcuchu pokoleń i powinien zachować pamięć o przodkach.